

ko je v bližini mreže začel peti trstni cvrčalec. Med petjem se je počasi pomikal po starem trstu navzgor (slika 21). S pomočjo spektiva sem opazil, da se prehranjuje z žuželkami, ki so lezle po trstih. Ker so bile te žuželke zelo številne, sem nekaj primerkov odnesel v Prirodoslovni muzej Slovenije, da bi jih tam natančno determinirali. Strokovnjak za vrbnice, dr. Ignac Sivec, mi je povedal, da gre v tem primeru za sivo gozdno vrbnico *Nemoura cinerea*. Ob tej priložnosti se mu za določitev vrste tudi zahvaljujem. Na obširnem spisku žuželk, s katerimi se hrani trstni cvrčalec (CRAMP & BROOKS 1992), nisem zasledil niti ene iz skupine vrbnic *Plecoptera*. Pričujoča beležnica je tako prispevek k poznavanju prehrane vrste. Kasneje se je omenjeni pojoči samec trstnega cvrčalca ujel v mrežo in bil kasneje izpuščen z obročkom LJUBLJANA AT 30613. Dolžina peruti cvrčalca je bila 70 mm in masa 16,5 g. Po mojih opazovanjih je trstni cvrčalec precej redke gnezdice Cerknjskega jezera (do 10 parov).

Dare Šere, Langusova 10, SI-1000 Ljubljana, Slovenija,
e-mail: sere@pms-lj.si

RJAVOGLAVI SRAKOPER *Lanius senator*

Woodchat Shrike – one adult non-breeding female caught and ringed on 5 Jun 2011 in hedgerow near Medvedce reservoir (UTM WM53, NE Slovenia); the first record for NE Slovenia after 1980, when a breeding individual was recorded for the last time. An old breeding record also comes from the Slovenian coast, where a pair with four recently fledged young was observed on 12 Jul 1990 at the upper part of Sečovlje salina (UTM UL93, SW Slovenia). No breeding evidence for the entire Primorska region (SW Slovenia) is given in the Ornithological Atlas of Slovenia for the 1979–1994 period.

Zadrževalnik Medvedce z bližnjo okolico vedno znova poskrbi za kakšno prijetno presenečenje. Dne 5.6.2011 sem obročkal ptice v meji med Pragerskimi glinokopi in vasjo Sestrže SV od zadrževalnika. Vreme je bilo pretežno oblačno, zjutraj je tudi rahlo deževalo. Slovenijo je namreč ponoči prešla manjša hladna fronta. Nekje sredi dopoldneva sem ob kontroli nastavljenih mrež že od daleč opazil, da se je ujela neobičajna ptica. V žepu mreže je visel nihče drug kot rjavoglavi srakoper. Bila je samica, kar sem določil po neizržitih in bledi obarvanosti perja (slika 22). Ker valilna pleša ni bila povečana ali rožnato-rdeča, sklepam, da je šlo za negnezdeč osebek. Glede na objavljene podatke o pticah zadrževalnika Medvedce in okolice je to prvi podatek o pojavljanju te vrste (BORDJAN *et al.* 2009). Rjavoglavi srakoper v zadnjih desetletjih v SV Sloveniji ni bil opazovan. Zadnji zapis, ki sem ga zasledil, je iz kraja Videm pri Ptujju, kjer ga je leta 1980 B. Štumberger opazoval na gnezdenju

(GEISTER 1995). Pri pregledu Ornitološkega atlasa Slovenije pa sem opazil, da ga na njegovi karti razširjenosti ni v celotnem primorskem delu, kjer bi to vrsto najprej pričakovali. Spomnil sem se, da sem nekoč speljane mladiče rjavoglavega srakoperja opazoval na zgornjem delu Sečovljskih solin ob Dragonji. Po uri iskanja v zaprašeni ornitološki beležnici sem našel zeleni podatek: dne 12. 7.1990 so bili opaženi štirje speljani mladiči, ki sta jih starša še hranila. Tako pomemben podatek bi bilo res škoda izgubiti.

Franc Bračko, Gregorčičeva 27, SI-2000 Maribor, Slovenija,
e-mail: franci.bracko@hotmail.com

Slika 22 / Figure 22: Rjavoglavi srakoper / Woodchat Shrike *Lanius senator*, zadrževalnik Medvedce, 5.6.2011 (foto: F. Bračko)

KROKAR *Corvus corax*

Raven – flock of ca. 200 birds observed circling above Dinaric forest on 13 Apr 2011 near Gomance in the southern part of Snežnik plateau (UTM VL54, S Slovenia). According to the available data, this is the largest flock recorded so far in Slovenia, where large congregations were mostly recorded on rubbish dumps. Unusual is the date, as the large flocks are thought to be characteristic of periods outside the breeding season.

Dne 13.4.2011 sem pregledoval lokacije risa v dinarskem gozdu v bližini Gomanc na južnem delu Snežniške planote. Ob 15.30 h sem nad seboj zaslišal oglašanje več krokerjev in zagledal večjo jato ptic, ki je krožila nad mano. Stekel sem do gozdne ceste, kjer mi pogleda nanje niso zastirala drevesa. Naštel sem približno 110 krokerjev, vendar zaradi premikanja natančnega števila nisem mogel določiti. Nato sem presenečen opazil, da približno 150 m stran kroži še ena, podobno velika jata. Tako ocenjujem, da je bilo skupaj okoli 200 krokerjev. Obe jati sta se nato združili v eno in se počasi dvigali, pri čemer so se krokerji intenzivno oglašali,

preganjali, lovili in igrali. Napravil sem nekaj dokumentarnih posnetkov in po približno petih minutah kroženja so krogarji v manjših skupinah, parih oziroma posamič odleteli proti severu (slika 23). Na območju Snežniške planote sem že večkrat opazoval jate neteritorialnih krogarjev (običajno do 30 ptic). V večjem številu sem jih zabeležil predvsem na krmiščih za zveri in na visokokraških pašnikih na Volovji rebri, kjer zaradi neprimerne zaščite ovac pogosto prihaja do napadov volkov *Canis lupus* na domače živali in s tem do razpoložljive mrhovine. Glede na meni dostopne podatke gre v tem primeru za največjo doslej zabeleženo jato krogarjev v Sloveniji. Po objavljenih virih so bile do sedaj največje jate krogarjev pri nas zabeležene na deponijah odpadkov (do 170 osebkov; GROŠELJ 1991, SOVINČ 1994, TOME *et al.* 2008) in na Pokojiški planoti (do 124 osebkov; KROFEL 2010). Iz tujine RATCLIFFE (1997) sicer navaja opažanja o še večjih jatah, več sto osebkov, ki so se združevali ob lokalno povečanih količinah hrane (npr. smeteh in naplavljenih truplih kitov). Pri svojem opažanju sicer nisem zasledil kakšnega večjega vira hrane, vendar je možno, da so se krogarji v bližini zbrali zaradi hrane, jata pa je nato skupaj odletela do mesta, kjer sem jih opazoval. Opažanje velike jate na Snežniški planoti je zanimivo tudi zaradi datuma, saj so po literaturnih podatkih za obdobje gnezdenja značilna predvsem opažanja krogarjev v parih oziroma manjših skupinah (RATCLIFFE 1997). Večjo jato krogarjev sem v aprilu sicer opazoval že tudi na Menišiji (KROFEL 2010).

Miha Krofel, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Večna pot 83, SI-1000 Ljubljana, Slovenija, e-mail: miha.krofel@gmail.com

Slika 23 / Figure 23: Krogar / Raven *Corvus corax*, Gomance, Snežniška planota, 13.4.2011 (foto: M. Krofel)

HRVAŠKA / CROATIA

SREDOZEMSKI VIHARNIK *Puffinus yelkouan*
Yelkouan Shearwater – one individual observed on 22 Apr 2012 from the Venice–Igoumenitsa ferry (no coasts visible), somewhere off Istria, Northern Adriatic; the species is rare for such an early time of the year along the entire Eastern Adriatic, with most records so far north made in the July–December period. Other species recorded at high sea include 1 Black-throated Loon *Gavia arctica*, 14 Shags *Phalacrocorax aristotelis*, 3 Velvet Scoters *Melanitta fusca*, 3 Mediterranean Gulls *Larus melanocephalus*, one Lesser Black-backed Gull *L. fuscus graellsii* and 2 Common Terns *Sterna hirundo*.

Po izplutju trajekta, s katerim smo potovali iz Benetk (Italija) proti Igoumenitsi (Grčija), sem dne 22.4.2011 spremljal ptice na odprtem morju. Po dobri uri plovbe smo bili še vedno nekje v severnem Jadranu, v višini Istre (obala ni bila vidna). Tam sem v bližini trajekta opazil srednje veliko temno ptico, ki je jadrjala tik nad morjem. S pomočjo daljnogleda sem jo določil za sredozemskega viharnika. Slednji je vzdolž celotnega vzhodnega dela Jadrana v tem času redek, saj se začne v nekoliko večjem številu pojavljati šele od meseca maja naprej, pa še takrat predvsem v Kvarnerskem zalivu. Više proti severu je številčnejši šele med julijem in decembrom (STIPČEVIĆ & LUKAČ 2001). Kmalu za viharnikom sem v smeri proti Tržaškemu zalivu videl leteti še tri odrasle črnoglave galebe *Larus melanocephalus*. Slabe tri ure po izplutju pa sem sredi morja videl še rjavega galeba *Larus fuscus graellsii*, dve navadni čigri *Sterna hirundo*, ki sta sedeli na plavajočem deblu, enega polarnega slapnika *Gavia arctica* v poletnem perju, tri beloliske *Melanitta fusca* in 20 večjih galebov, ki so se v strnjeni jati selili proti SZ. Skupaj sem naštel tudi 14 vranjekov *Phalacrocorax aristotelis*.

Dejan Bordjan, Nacionalni inštitut za biologijo, Večna pot 111, SI-1000 Ljubljana, Slovenija, e-mail: dejan.bordjan@gmail.com

KRAVJA ČAPLJA *Bubulcus ibis*

Cattle Egret – single individuals observed on 28 Jul 2005 (D. Tome) and 20 Aug 2008 (D. Bordjan & M. Krofel) at Kolansko blato, Pag Island (UTM VK92, N Dalmatia); a rare species in Croatia with only a single previous records from its coastal region (1960s) and this island (2002) published to date

Dne 20.8.2008 sva se z M. Kroflom odpravila fotografirat ptice na Kolansko blato. Skrila sva se v opazovalnico, ki stoji na njegovem JZ delu, ter od tam opazovala in fotografirala ptice na blatnem polju. Čez nekaj časa sva zagledala tri male